

WYROK Z DNIA 8 KWIETNIA 2010 R.
SNO 14/10

Przewodniczący: sędzia SN Wiesław Błuś.

Sędziowie SN: Marian Kocon, Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem sędziego Sądu Okręgowego – Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla okręgu Sądu Okręgowego w (...) po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2010 r. sprawy sędziego Sądu Rejonowego w związku z odwołaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 14 grudnia 2009 r., sygn. akt ASD (...)

- 1) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. uniewinnił sędziego Sądu Rejonowego od popełnienia przewinień dyscyplinarnych określonych w punkcie I (pierwszym) i VIII (ósmym) tego wyroku,
- 2) w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy,
- 3) kosztami sądowymi postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa.

Uzasadnienie

Sędzia Sądu Rejonowego został obwiniony o to, że:

w dniach od 5 listopada 2008 r. do 31 lipca 2009 r., dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego – art. 423 § 1 k.p.k., sporządzając w ośmiu sprawach karnych uzasadnienia wyroków z przekroczeniem ustawowego 14-dniowego terminu lub też terminów przedłużonych przez Prezesa Sądu Rejonowego, a nadto nie występował z wnioskami o przedłużenie terminów do sporządzenia uzasadnień, i tak:

- w sprawie II K 9/08 pomimo doręczenia akt do uzasadnienia w dniu 20 października 2008 r., sporządził je dopiero w dniu 19 listopada 2008 r., nie występując z wnioskiem do Prezesa Sądu Rejonowego o przedłużenie terminu,
- w sprawie II K 117/06 pomimo doręczenia akt do uzasadnienia w dniu 26 listopada 2008 r., sporządził je dopiero w dniu 31 marca 2009 r., nie

występując z wnioskiem do Prezesa Sądu Rejonowego o przedłużenie terminu,

- w sprawie II K 89/09 pomimo doręczenia akt do uzasadnienia w dniu 3 grudnia 2008 r., sporządził je dopiero w dniu 29 maja 2009 r., nie występując z wnioskiem do Prezesa Sądu Rejonowego o przedłużenie terminu,
- w sprawie II K 38/08 pomimo doręczenia akt do uzasadnienia w dniu 23 grudnia 2008 r., sporządził je dopiero w dniu 28 lutego 2009 r., nie występując z wnioskiem do Prezesa Sądu Rejonowego o przedłużenie terminu,
- w sprawie II K 163/07 pomimo doręczenia akt do uzasadnienia w dniu 20 lutego 2009 r., sporządził je dopiero w dniu 30 czerwca 2009 r., występując z wnioskami do Prezesa Sądu Rejonowego o przedłużenie terminu na okresy jedynie do dnia 20 marca i 14 kwietnia 2009 r.,
- w sprawie II K 40/07 pomimo doręczenia akt do uzasadnienia w dniu 17 marca 2009 r., sporządził je dopiero w dniu 31 lipca 2009 r., występując z wnioskiem do Prezesa Sądu Rejonowego o przedłużenie terminu jedynie do dnia 16 kwietnia 2009 r.,
- w sprawie II K 14/07 pomimo doręczenia akt do uzasadnienia w dniu 5 maja 2009 r., sporządził je dopiero w dniu 5 czerwca 2009 r., nie występując z wnioskiem do Prezesa Sądu Rejonowego o przedłużenie terminu,

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm. – nazywanej dalej u.s.p.).

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2009 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał obwinionego sędziego za winnego, tego że:

- I. w sprawie II K 9/08 w okresie od 4 listopada 2008 r. do 19 listopada 2008 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku z przekroczeniem 14-dniowego terminu, który upłynął dnia 3 listopada 2008 r.,
- II. w sprawie II K 117/06 w okresie od 11 grudnia 2008 r. do 31 marca 2009 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku z przekroczeniem 14-dniowego terminu, który upłynął dnia 10 grudnia 2008 r.,
- III. w sprawie II K 89/08 w okresie od 18 grudnia 2008 r. do 29 maja 2009 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie

uzasadnienia wyroku z przekroczeniem 14-dniowego terminu, który upłynął dnia 17 grudnia 2008 r.,

- IV. w sprawie II K 38/08 w okresie od 7 stycznia 2009 r. do 28 lutego 2009 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku z przekroczeniem 14-dniowego terminu, który upłynął dnia 6 stycznia 2009 r.,
- V. w sprawie II K 163/07 w okresie od 15 kwietnia 2009 r. do 30 czerwca 2009 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku z przekroczeniem przedłużonego przez Prezesa Sądu Rejonowego terminu, który upłynął dnia 14 kwietnia 2009 r.,
- VI. w sprawie II K 40/07 w okresie od 17 kwietnia 2009 r. do 31 lipca 2009 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku z przekroczeniem przedłużonego przez Prezesa Sądu Rejonowego terminu, który upłynął dnia 16 kwietnia 2009 r.,
- VII. w sprawie II K 14/07 w okresie od 22 kwietnia 2009 r. do 23 czerwca 2009 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku z przekroczeniem 14-dniowego terminu, który upłynął dnia 21 kwietnia 2009 r.,
- VIII. w sprawie II K 161/07 w okresie od 20 maja 2009 r. do 5 czerwca 2009 r. dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku z przekroczeniem 14-dniowego terminu, który upłynął dnia 19 maja 2009 r.,

tj. popełnienia przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 107 § 1 u. s. p. i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 1 powyższej ustawy wymierzył mu karę dyscyplinarną upomnienia.

Jak ustalił ten Sąd: obwiniony sędzia pełnił funkcję Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego i orzekał w sprawach należących do właściwości tego Wydziału. W okresie od dnia 20 października 2009 r. do dnia 31 lipca sporządził uzasadnienia w sprawach wymienionych w wyroku Sądu Dyscyplinarnego po upływie terminu ustawowego lub przedłużonego przez Prezesa Sądu Rejonowego.

Sędzia Sądu Rejonowego przyznał się do zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych. Wskazał, że do załamania terminowości sporządzanych przez niego uzasadnień doszło w okresie wzmożonej pracy i wykonywania obowiązków Przewodniczącego Wydziału na skutek złej sytuacji kadrowej, znacznego obciążenia sprawami, nawarstwiania zaległości, długookresowych nieobecności sędziów orzekających w tym Wydziale. W toku rozprawy przed Sądem Dyscyplinarnym

obwiniony złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze przez wymierzenie mu kary dyscyplinarnej upomnienia.

Sąd Dyscyplinarny przyjął, że obwiniony dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 423 § 1 k.p.k., stanowiącej przewinienie dyscyplinarne, o jakim mowa w art. 107 § 1 u.s.p. Na przestrzeni od listopada 2008 do lipca 2009 roku w ośmiu sprawach uchybił terminowi do sporządzenia uzasadnień wyroków, przy czym w sześciu sprawach (II K 9/08, II K 117/06, II K 89/08, II K 38/08, II K 14/07, II K 161/07) ustawowemu 14-dniowemu terminowi, zaś w dwóch sprawach (II K 163/07, II K 40/07) terminowi przedłużonemu przez Prezesa Sądu Rejonowego. Według Sądu Dyscyplinarnego, obwiniony dopuścił się ośmiu przewinień dyscyplinarnych pozostających w realnym zbiegu a nie jak mu zarzucono, jednego czynu o charakterze ciągłym i o takiej zmianie opisu zarzucanych przewinień dyscyplinarnych uprzedził strony, które następnie zgłosiły zgodny wniosek o wymierzenie obwinionemu sędziemu kary dyscyplinarnej upomnienia. Przypisując obwinionemu popełnienie odrębnych przewinień dyscyplinarnych Sąd Okręgowy przyjął, jako datę początkową ich popełnienia, dzień następny po upływie terminu ustawowego lub przedłużonego, przewidzianego na sporządzenie uzasadnienia.

Wymierzając obwinionemu karę, Sąd uwzględnił duże obciążenie obowiązkami orzeczniczymi, pozytywną ocenę jego dotychczasowej pracy.

Odwołanie od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 14 grudnia 2010 r. złożył Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla okręgu Sądu Okręgowego w (...). Zaskarżył on w całości wyrok na niekorzyść obwinionego z tym, że w toku rozprawy przed Sądem Najwyższym, w razie nie uwzględnienia odwołania w zakresie opisu przewinienia dyscyplinarnego, wniósł o uniewinnienie sędziego od popełnienia przewinień dyscyplinarnych opisanych w punkcie I i VIII zaskarżonego wyroku.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu obrazę przepisów prawa procesowego, tj.:

- art. 387 § 2 i § k.p.k. przez wydanie wyroku niezgodnie z treścią ugody zawartej pomiędzy stronami na rozprawie w dniu 14 grudnia 2009 r., co do opisów czynów, które miały być przypisane obwinionemu,
- art. 424 § 2 k.p.k. przez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku, dlaczego sąd przyjął, że przewinienie dyscyplinarne przypisane obwinionemu nie polegało również na tym, że nie występował z wnioskami do Prezesa Sądu Rejonowego.

Ponadto, zdaniem skarżącego, Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na bezzasadnym pominięciu w opisie czynów przypisanych obwinionemu, oczywistego i rażącego naruszenia przepisów również w postaci „nie występowania z wnioskami do Prezesa Sądu

Rejonowego o przedłużenie terminów do sporządzania uzasadnień poza ustawowy, bądź przedłużony okres. Na tej podstawie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi dyscyplinarnemu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

W związku ze sformułowanymi w odwołaniu zarzutami obrazy przepisów postępowania oraz błędów w ustaleniach faktycznych należy zauważyć, iż zgodnie z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zmiana lub uchylenie orzeczenia może nastąpić jedynie wtedy, gdy obraza przepisów postępowania lub błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych z podstawę orzeczenia mogły mieć wpływ na jego treść. Dlatego obowiązkiem strony wnoszącej odwołanie jest wykazanie, że związek taki może realnie zaistnieć.

Tymczasem skarżący nie tylko, że nie dopełnił tego obowiązku, ale nawet nie twierdził, że podniesione uchybienia mogły wywrzeć jakikolwiek wpływ na treść orzeczenia.

Zarzucany sędziemu delikt dyscyplinarny polega na oczywistej i rażącej obrazie art. 423 § 1 k.p.k., czyli polega na oczywistym i rażącym uchybieniu terminu sporządzenia uzasadnienia wyroku bądź określonego w ustawie, wynoszącego 14 dni od dnia złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, a w wypadku sporządzenia uzasadnienia z urzędu – od daty ogłoszenia wyroku, bądź, w sprawie zawilej, przedłużonego przez prezesa sądu na wniosek sędziego. Do przewinienia dyscyplinarnego polegającego na rażącym uchybieniu terminu do sporządzenia uzasadnienia dochodzi bez względu to, czy sędzia skorzystał z możliwości zwrócenia się o przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia. Istotne dla odpowiedzialności dyscyplinarnej na tej podstawie jest tylko zawinione przekroczenie terminu do sporządzenia uzasadnienia. Dlatego bezzasadnie podnosi się w odwołaniu, że naruszenie art. 423 § 1 k.p.k. ma miejsce tylko wtedy, gdy łącznie zostały spełnione dwie przesłanki: nastąpiło nieterminowe sporządzenie uzasadnienia oraz nie wystąpiono z wnioskiem o przedłużenie terminu. Wystarczy wskazać, że do naruszenia tego samego przepisu postępowania dochodzi także w przypadku nieterminowego sporządzenia uzasadnienia przez sędziego, który wystąpił z wnioskiem przedłużenie terminu, ale i tego terminu nie dotrzymał. Poza tym, postawienie sędziemu zarzutu zaniechania zwrócenia się do prezesa sądu o przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wymagałoby jednocześnie wykazania, iż został spełniony warunek wystąpienia o przedłużenie w postaci zawłości sprawy, a tego w opisie czynu zarzucanego obwinionemu zabrakło.

Dlatego pominięcie w opisie zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na oczywistej i rażącej obrazie art. 423 § 1 k.p.k., zachowania polegającego na zaniechaniu wystąpienia przez sędziego do prezesa sądu z wnioskiem

o przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia nie miało żadnego wpływu na treść rozstrzygnięcia, co, jak zostało wskazane na wstępie, jest warunkiem uwzględnienia odwołania opartego na zarzutach obrazy przepisów postępowania oraz błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, niezależnie od tego, czy rzeczywiście doszło do zarzucanych naruszeń przy wyrokowaniu. Można bowiem zgodzić się z wnoszącym odwołanie, iż w istocie brak sprzeciwu oskarżyciela co do uwzględniania wniosku obwinionego złożonego na podstawie art. 128 u.s.p. w związku z art. 387 § 1 k.p.k., odnosił się tylko do zmiany opisu czynu polegającego na stwierdzeniu, iż obwiniony nie dopuścił się jednego przewinienia o charakterze ciągłym, ale dopuścił się ośmiu przewinień dyscyplinarnych. Akceptacja oskarżyciela nie obejmowała ingerencji w sam opis czynu. Jeśli zaś chodzi o wymieniony w odwołaniu art. 424 § 2 k.p.k., to także ewentualne braki uzasadnienia odnoszące się do wyjaśniania przyczyn zmiany opisu czynów przez pominięcie zwrotu o nie występowaniu do Prezesa Sądu o przedłużenie terminu nie dają podstawy do przyjęcia, że miały realny wpływ na treść wyroku i muszą prowadzić do jego uchylecia.

W judykaturze Sądu Najwyższego rażąco obrazę przepisu art. 423 § 1 k.p.k. łączy się w zasadzie ze znaczącym opóźnieniem w sporządzeniu uzasadnienia (tak Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w wyroku z dnia 12 listopada 2003 r., sygn. akt SNO 71/03, OSN-SD 2003 r. cz. II, poz. 65). Nie ma jednocześnie podstawy do wyznaczania ogólnej granicy opóźnienia, której przekroczenie mogłoby w każdym przypadku być uznane za rażące. Ocena ta zależy od konkretnych przypadków i obejmuje także skutki konkretnego opóźnienia. Dwa z przewinień opisanych w punkcie I i VIII w wyroku Sądu Apelacyjnego polegają na krótkich, bo kilkunastodniowych opóźnieniach w sporządzaniu uzasadnień. Przy braku innych szczególnych okoliczności, które mogłyby wskazywać na istotne zagrożenie lub naruszenie interesów osób biorących udział w postępowaniu brak jest podstaw do uznania, iż przewinienia te wyczerpują znamiona przewinienia służbowego, polegającego na oczywistym i rażącym naruszeniu prawa.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na podstawie art. 128 u.s.p. w zw. z art. 437 § 1 i 2, 434 § 2, art. 414 § 1, art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok na korzyść obwinionego sędziego i uniewinnił go od popełnienia przewinień wymienionych w punktach I i VIII zaskarżonego wyroku oraz utrzymał ten wyrok w mocy w pozostałej części.